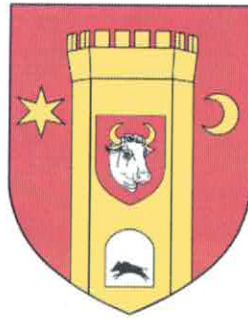

Załącznik
do uchwały nr .../.../2025
Rady Powiatu Człuchowskiego
z dnia 27 lutego 2025 r.

PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE CZŁUCHOWSKIM NA LATA 2025-2035

SPIS TREŚCI

Podstawa prawna.....	3
I. WSTĘP.....	3
II. CHARAKTERYSTYKA POWIATU CZŁUCHOWSKIEGO.....	4
III. DIAGNOZA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W POWIECIE CZŁUCHOWSKIM.....	4
IV. CEL GŁÓWNY.....	9
V. CELE SZCZEGÓŁOWE I KIERUNKI DZIAŁAŃ.....	9
VI. REALIZATORZY PROGRAMU.....	12
VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU.....	12
VIII. EWALUACJA I MONITORING.....	14

Podstawa prawna programu

I. Delegację prawną do opracowania programu stanowi:

art.35a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, który brzmi - „do zadań powiatu należy opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.” .

II. Program jest zgodny z :

- Konstytucją RP z 2 kwietnia 1997 roku,
- Ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- Kartą Praw Osób Niepełnosprawnych,
- Strategią na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030.

I. WSTĘP

Myślą przewodnią programu jest stworzenie warunków i udzielanie pomocy osobom niepełnosprawnym umożliwiającym im wykorzystanie potencjalności, zdolności i możliwości dla osiągnięcia, jak największej życiowej samodzielności i aktywności. Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w powiecie człuchowskim na lata 2025-2035 określa kierunki polityki społecznej powiatu człuchowskiego wobec osób niepełnosprawnych. Celem programu jest zminimalizowanie skutków niepełnosprawności, umożliwienie zaspokajania potrzeb osób niepełnosprawnych we wszystkich obszarach życia oraz zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym poprzez wyrównywanie ich szans w korzystaniu z praw i obowiązków, jakie przysługują wszystkim obywatelom.

Program adresowany jest do osób niepełnosprawnych zamieszkujących teren powiatu człuchowskiego.

Formułując cele i kierunki działań wobec osób niepełnosprawnych uwzględniono propozycje złożone przez jednostki organizacyjne powiatu człuchowskiego, a także przeprowadzono konsultacje społeczne z jednostkami i organizacjami m. in.:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie,
2. Powiatowy Urząd Pracy w Człuchowie,
3. Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Człuchowie,
4. Dom Pomocy Społecznej w Czarnem,
5. Zakład Aktywności Zawodowej w Czarnem,
6. Stowarzyszenia działające na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie powiatu człuchowskiego, m.in. Polskie Stowarzyszenie Diabetyków – Zarząd Powiatowy w Człuchowie, Polski Związek Niewidomych - Okręg Pomorski - Koło PZN w Człuchowie, Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Szansa” w Czarnem.

II. CHARAKTERYSTYKA POWIATU CZŁUCHOWSKIEGO

Powiat człuchowski położony jest w podprovincji Pojezierza Południowobałtyckiego w obrębie trzech mezoregionów: Równiny Charzykowskiej, Pojezierza Krajeńskiego oraz Doliny Gwdy. Znajduje się w południowej części województwa pomorskiego. Zajmuje powierzchnię 1574,4 km² i należy do słabiej zaludnionych obszarów kraju. Niewielka gęstość zaludnienia (37 osób na km²) jest cechą tych terenów już od czasów najdawniejszych. Dzięki temu, a także wskutek braku większych bogactw mineralnych teren obecnego powiatu nigdy nie był narażony na rozprzestrzenienie się uciążliwych gałęzi przemysłu. Stąd też przyroda zachowała się do dziś w mało skażonej postaci, wabiąc pięknem i harmonią krajobrazu. W skład powiatu człuchowskiego wchodzi 7 gmin: jedna miejska: Człuchów, dwie miejsko-wiejskie: Czarne i Debrzno oraz cztery wiejskie: Człuchów, Koczała, Przechlewo i Rzeczenica. Stolica powiatu Człuchów leży na zbiegu głównych szlaków komunikacyjnych. Przez miasto wiedzie droga krajowa nr 25 prowadząca z Bydgoszczy do Koszalina, w Człuchowie krzyżuje się ona z drogą nr 22 Berlin – Kaliningrad.

III. DIAGNOZA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W POWIECIE CZŁUCHOWSKIM

Osoby niepełnosprawne stanowią grupę społeczną która wymaga szczególnego wsparcia. Zgodnie z definicją sformułowaną przez Światową Organizacją Zdrowia osoba niepełnosprawna to osoba, u której istotne uszkodzenia i obniżenie sprawności funkcjonowania organizmu powodują uniemożliwienie, utrudnienie lub ograniczenie sprawnego funkcjonowania w

społeczeństwie, biorąc pod uwagę takie czynniki jak płeć, wiek oraz czynniki zewnętrzne. Człowiek niepełnosprawny, tak jak zdrowa osoba jest częścią środowiska, a jego rozwój jest nierozzerwalnie związany ze społeczeństwem. Żyjąc w nim ma prawo realizować swoje potrzeby, kształcić się, jednocześnie oddziaływać na otaczającą go rzeczywistość. Osoby niepełnosprawne określa się w polskim prawie jako osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności zdolności do wykonywania pracy zawodowej, jeżeli uzyskały orzeczenie o zakwalifikowaniu przez organy do jednego z trzech stopni niepełnosprawności tj. znacznego, umiarkowanego, lekkiego oraz o niezdolności do pracy.

Dokładne określenie skali występowania zjawiska niepełnosprawności i liczby osób niepełnosprawnych nie jest możliwe ze względu na brak pełnych danych, ich wielokrotne powielanie i rozproszenie wynikające z różnorodności podmiotów orzekających (Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Ministerstwo Obrony Narodowej oraz Powiatowe Zespoły ds. Orzekania o Niepełnosprawności). Ostatnie pełne dane dotyczące zjawiska niepełnosprawności w Polsce pochodzą z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021. Wg Głównego Urzędu Statystycznego liczba osób niepełnosprawnych wynosi odpowiednio: w Polsce 5 447 548 osób, w woj. pomorskim 346 525 osób, 6,3% w stosunku do Polski, w powiecie człuchowskim 9703 osoby, 2,8% w stosunku do woj. pomorskiego. Pozostałe statystyki - liczba osób niepełnosprawnych w powiecie człuchowskim:

Przedprodukcyjny 667 w tym M-397 K-270

Produkcyjny 4078 w tym M-2380 K-1698

Poprodukcyjny 4958 w tym M-1755 K-3203

Ogółem 9703 w tym M- 5171 K- 4532

Liczba niepełnosprawnych w Polsce w stosunku do pełnosprawnych wynosi 14,3 %

Na dzień dzisiejszy nie jest znane dokładne określenie tej liczby ze względu na brak pełnych danych i ich wielokrotne powielanie i rozproszenie.

W powiecie człuchowskim wydawaniem orzeczeń zajmuje się Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, działający przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie. Biorąc pod uwagę dane uzyskane z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Człuchowie, liczbę wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności w przeciągu ostatnich dwóch lat obrazuje poniższa tabela.

Nazwa	2023 rok	2024 rok	% wzrostu
Liczba wydanych orzeczeń zaliczających do stopnia Niepełnosprawności	1 191	1 857	55,91
- w tym kobiety	615	966	57,07
- w tym mężczyźni	576	891	54,68
Liczba osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności	441	640	45,12
Liczba osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności	632	1 018	61,08
Liczba osób z lekkim stopniem niepełnosprawności	118	199	68,64

Liczba osób orzekanych poniżej 16-go roku życia według danych uzyskanych z Powiatowego Zespołu ds. orzekania o stopniu niepełnosprawności w Człuchowie 2023-2024 przedstawia poniższa tabela.

Nazwa	2023 rok	2024 rok	% wzrostu
Liczba wydanych orzeczeń o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	195	271	38,97

Ważnym elementem w systemie wsparcia osób niepełnosprawnych jest infrastruktura instytucjonalna, wspomagająca zabezpieczenie potrzeb osób niepełnosprawnych wymagających pomocy i wsparcia w celu eliminowania izolacji zarówno w sferze społecznej, jak i zawodowej. Na terenie powiatu człuchowskiego działają następujące instytucje wsparcia dla osób niepełnosprawnych:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnem,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Debrznie,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przechlewie,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeczenicy,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Koczale
- Dom Pomocy Społecznej w Czarnem,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Człuchowie,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Przechlewie,

- Zakład Aktywności Zawodowej w Czarnem,
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Człuchowie,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Człuchowie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Człuchowie,
- Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Człuchowie,
- Powiatowe Centrum Rehabilitacji i Terapii Zajęciowej w Czarnem,
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Człuchowie,
- Stowarzyszenia i fundacje działające na rzecz osób niepełnosprawnych.

Problemem osób niepełnosprawnych są trudności w uczestniczeniu w życiu społecznym, zawodowym, kulturalnym, a przede wszystkim edukacyjnym. Osoby niepełnosprawne są zdecydowanie gorzej wykształcone, co wynika z barier architektonicznych w szkołach, barier w komunikowaniu się z resztą środowiska, problemów związanych z dojazdem do miejsca kształcenia, wyposażeniem w sprzęt rehabilitacyjny oraz pomoce dydaktyczne, a przede wszystkim z bariery, jaką jest utrudniony dostęp do psychologów – z powodu ich małej ilości.

Efektom takiej sytuacji jest izolacja osób niepełnosprawnych. Izolacja, która jest zarazem problemem społecznym i psychologicznym. Ludzie niepełnosprawni są marginalizowani, a w ich świadomości wytwarza się norma społecznego wykluczenia. Największa liczba osób niepełnosprawnych to osoby, które urodziły się z wrodzoną niepełnosprawnością. Pozostałe osoby stały się niepełnosprawne w trakcie swojego życia. Najczęściej spotykanym rodzajem niepełnosprawności jest upośledzenie umysłowe, potem osoby ze schorzeniami kończyn dolnych oraz osoby słabo widzące. Osoby niepełnosprawne odczuwają brak zainteresowania nimi w społeczeństwie. Najczęściej z wyjątkiem najbliższej rodziny, kontaktują się z nimi pracownicy służby zdrowia, dalej pracownicy ośrodków pomocy społecznej i dalsza rodzina. Tylko nieliczna grupa ma regularne kontakty sąsiedzkie i przyjacielskie oraz niewielki odsetek osób niepełnosprawnych należy do organizacji, stowarzyszeń i fundacji działających na ich rzecz. Większość osób niepełnosprawnych spędza czas wolny biernie, rzadko korzysta z życia kulturalnego i sportowego. Choroba i niepełnosprawność to czynniki, które prowadzą do pogorszenia kondycji finansowej każdej rodziny bez względu na jej przynależność społeczno - zawodową i miejsce zamieszkania. Sytuacja taka to z jednej strony efekt wydatków na leczenie, rehabilitację i różnego typu świadczenia będące udziałem rodzin, w których żyją osoby z ograniczoną przez chorobę sprawnością, z drugiej zaś skutek ograniczenia aktywności zawodowej i możliwości zarobkowych

innych członków rodziny zobowiązanych do świadczeń opiekuńczych. Dotknięcie jednego z członków rodziny niepełnosprawnością stanowi dla rodziny sytuację kryzysową. Wymaga to odpowiedniego systemu stwarzającego dla osoby niepełnosprawnej i jej rodziny możliwość skorzystania z efektywnego systemu wsparcia. Niezwykle ważną kwestią jest dążenie do stworzenia standardów opieki dla osób niepełnosprawnych, już od wieku niemowlęcego aż do późnej starości, zbliżonych do obowiązujących w krajach Unii Europejskiej. Niepełnosprawność uderza najbardziej w finansową i emocjonalną stronę rodziny. Rodzina w takiej sytuacji wymaga zwłaszcza nieinstytucjonalnych form pomocy, maksymalnie zindywidualizowanych i dostosowanych do jej potrzeb. Wzmocnienia wymaga sama rodzina, bo ona zapewnia najpełniej i w sposób ciągły możliwość poznawania uczucia miłości, zaspokajania potrzeb, wolności, religijności. To rodzina, niezależnie od charakteru dokonujących się zmian w życiu społecznym, z natury broni godności oraz podmiotowości prawnej swych członków. W zetknięciu z niepełnosprawnością jednego ze swych członków, w rodzinie musi dokonać się ogromny proces, którego zasadniczym elementem jest osobista przemiana każdej z pozostałych osób. Szczególnie trudna sytuacja narasta w rodzinie wychowującej nieletnie dziecko.

Niepełnosprawni spotykają się również z problemami psychologicznymi i społecznymi, które wiążą się z trudnościami akceptacji samego siebie i swoich schorzeń oraz brakiem zrozumienia ze strony ludzi zdrowych.

Dużym problemem dla osób niepełnosprawnych są bariery architektoniczne występujące zarówno w miejscu zamieszkania, jak i w budynkach użyteczności publicznej, na ulicach miasta czy w komunikacji miejskiej. Bariery te nie tylko utrudniają, ale niekiedy wręcz uniemożliwiają niepełnosprawnym uczestnictwo w normalnym życiu.

Problemy niepełnosprawnej części społeczeństwa wiążą się także w dużej mierze z ograniczonymi możliwościami oprotezowania i zakupu sprzętu ułatwiającego komunikowanie się i samoobsługę oraz kosztowną i trudno dostępną rehabilitację.

Ze względu na wysokie koszty rehabilitacji, brak dostępu do sprzętu kompensującego utratę funkcji organizmu, chorzy niepełnosprawni zmuszeni są do pozostania w domu bez możliwości usprawniania się. Prowadzi to w konsekwencji do pogorszenia stanu zdrowia, izolacji społecznej, osamotnienia i bezradności życiowej.

IV. CEL GŁÓWNY

Celem strategicznym Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Człuchowskim na lata 2025-2035 jest poprawa warunków życia osób niepełnosprawnych, w tym stworzenie środowiska wolnego od barier funkcjonalnych oraz polepszenie i rozwój kontaktów społecznych, a także wspieranie osób niepełnosprawnych w pełnym uczestnictwie w życiu społecznym i zawodowym.

V. CELE SZCZEGÓŁOWE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Cele szczegółowe to:

1. Poprawa funkcjonowania społecznego osób niepełnosprawnych.
2. Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do rehabilitacji.
3. Zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym.
4. Podniesienie poziomu usług edukacyjnych kierowanych do dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.
5. Zwiększenie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych.
6. Podniesienie świadomości społecznej z zakresu praw osób niepełnosprawnych.
7. Współpraca powiatu człuchowskiego z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.

Kierunki działań

Cel 1 Poprawa funkcjonowania społecznego osób niepełnosprawnych

Cel ten będzie realizowany poprzez następujące działania:

1. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się.
2. Dofinansowanie w ramach programów celowych PFRON mających na celu likwidację barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych, w szczególności:
  - a) likwidację barier transportowych,
  - b) likwidację barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym,
  - c) likwidację barier w poruszaniu się,
  - d) pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej,
  - e) pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.
3. Dofinansowanie w ramach programów celowych PFRON, mających na celu wyrównanie szans osób niepełnosprawnych zamieszkujących regiony słabo rozwinięte gospodarczo i społecznie w dostępie do rehabilitacji zawodowej i społecznej w szczególności:

- a) likwidację barier w placówkach edukacyjnych, środowiskowych domach samopomocy, urzędach w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania,
- b) likwidację barier transportowych (zakup samochodów i mikrobusów przystosowanych do przewozu osób na wózkach inwalidzkich),
- c) przeciwdziałanie degradacji infrastruktury istniejących warsztatów terapii zajęciowej,
- d) przeciwdziałanie degradacji infrastruktury istniejącego Zakładu Aktywności Zawodowej w Czarnem.

Cel 2 Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do rehabilitacji

Cel ten będzie realizowany poprzez następujące działania:

1. Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych.
2. Dofinansowanie zakupu przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych.
3. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny.

Cel 3 Zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym

Cel ten będzie realizowany poprzez następujące działania:

1. Dofinansowania imprez sportowych, kulturalnych, turystycznych i rekreacyjnych wspierających aktywność osób niepełnosprawnych.
2. Finansowanie kosztów uczestnictwa mieszkańców powiatu człuchowskiego w warsztatach terapii zajęciowej.
3. Realizację projektów mających na celu podnoszenie kompetencji społecznych i zawodowych osób niepełnosprawnych oraz ich integrację ze środowiskiem.

Cel 4 Podniesienie poziomu usług edukacyjnych kierowanych do dzieci i młodzieży niepełnosprawnej

Cel ten będzie realizowany poprzez następujące działania:

1. Wdrażanie nowych metod diagnozy, terapii, a także rehabilitacji dzieci niepełnosprawnych.
2. Prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć dla dzieci niepełnosprawnych i ich rodzin.
3. Szkolenie kadry placówek oświatowych w zakresie wspomaganie rozwoju uczniów niepełnosprawnych.
4. Zapewnienie młodzieży niepełnosprawnej, jej opiekunom dostępu do informacji w zakresie możliwości zdobywania wykształcenia.
5. Prowadzenie profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.
6. Wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji rodziny dziecka niepełnosprawnego.
7. Prowadzenie edukacji dotyczącej ochrony zdrowia psychicznego wśród dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, rodziców i nauczycieli.

Cel 5 Zwiększenie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych

Cel ten będzie realizowany poprzez następujące działania:

1. Promowanie zatrudnienia osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy.
2. Promowanie zatrudnienia w Zakładzie Aktywności Zawodowej w Czarnem.
3. Wspieranie samozatrudnienia i rozwoju przedsiębiorczości wśród osób niepełnosprawnych.
4. Objęcie osób niepełnosprawnych usługami rynku pracy:
  - pośrednictwem pracy,
  - poradnictwem zawodowym,
  - organizacją szkoleń.
5. Aktywizację osób niepełnosprawnych w ramach instrumentów rynku pracy poprzez m.in.:
  - prace interwencyjne,
  - roboty publiczne,
  - programy stażowe,
  - refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy,
  - przyznanie jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej.
6. Aktywizację zawodową osób poszukujących pracy ze środków Funduszu Pracy (FP) oraz Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON).

Cel 6 Podniesienie świadomości społecznej z zakresu praw osób niepełnosprawnych

Cel ten będzie realizowany poprzez następujące działania:

1. Kształtowanie świadomości społecznej w zakresie postrzegania osób niepełnosprawnych i ich problemów.
2. Rozpowszechnianie informacji i poradnictwo z zakresu praw przysługujących osobom niepełnosprawnym.
3. Działania informacyjno-edukacyjne sprzyjające postawom zrozumienia i akceptacji oraz przeciwdziałające dyskryminacji i stygmatyzacji osób niepełnosprawnych (opracowywanie materiałów informacyjno-edukacyjnych, konferencje, kampanie).

Cel 7 Współpraca powiatu człuchowskiego z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych

Cel ten będzie realizowany poprzez następujące działania:

1. Aktualizacja bazy organizacji pozarządowych działających w powiecie człuchowskim na rzecz osób niepełnosprawnych.
2. Współpracę z organizacjami pozarządowymi w opracowywaniu i realizowaniu programów na rzecz rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

VI. REALIZATORZY PROGRAMU

Realizatorami Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie człuchowskim na lata 2025-2035 będą jednostki organizacyjne powiatu człuchowskiego oraz organizacje pozarządowe, w tym:

- Starostwo Powiatowe w Człuchowie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Człuchowie.

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Źródłem finansowania działań określonych w programie będą środki finansowe pochodzące:

- z budżetu powiatu człuchowskiego,
- z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- z Funduszu Pracy,
- z innych programów i grantów.

Nr celu i działania	Źródła finansowania
Cel 1	
Działanie 1 Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się	Środki PFRON dla powiatu zgodnie z algorytmem, środki PFRON w ramach programów realizowanych obecnie przez PFRON – m.in. Program wyrównywania różnic między regionami III,
Działanie 2 Dofinansowanie w ramach programów celowych PFRON, mających na celu likwidację barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych	Środki PFRON w ramach programu celowego Aktywny samorząd
Działanie 3 Udzielanie dofinansowania w ramach programów celowych PFRON, mających na celu wyrównanie szans osób niepełnosprawnych, zamieszkujących regiony słabo rozwinięte gospodarczo i społecznie w dostępie do rehabilitacji zawodowej i społecznej	Środki PFRON w ramach programu celowego Program wyrównywania różnic między regionami III
Cel 2	
Działanie 1 Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych	Środki PFRON dla powiatu zgodnie z algorytmem
Działanie 2 Dofinansowanie zakupu przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych i zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny	Środki PFRON dla powiatu zgodnie z algorytmem
Działanie 3 Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny	Środki PFRON dla powiatu zgodnie z algorytmem

Cel 3	
Działanie 1 Dofinansowanie imprez sportowych, kulturalnych, turystycznych i rekreacyjnych wspierających aktywność osób niepełnosprawnych	Środki PFRON dla powiatu zgodnie z algorytmem
Działanie 2 Finansowanie kosztów działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej „Promyk”, działającego w Domu Pomocy Społecznej w Czarnem	Środki PFRON dla powiatu zgodnie z algorytmem, dochody własne powiatu
Działanie 3 Realizację projektów mających na celu podnoszenie kompetencji społecznych i zawodowych osób niepełnosprawnych oraz ich integrację ze środowiskiem	Środki EFS pozyskane w ramach konkursów, program celowy PFRON - Aktywny samorząd
Cel 4	
Działanie 1 Wdrażanie nowych metod diagnozy, terapii, a także rehabilitacji dzieci niepełnosprawnych	Realizacja w ramach zadań statutowych Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Człuchowie
Działanie 2 Prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć dla dzieci niepełnosprawnych i ich rodzin	Realizacja w ramach zadań statutowych Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Człuchowie
Działanie 3 Szkolenie kadry placówek oświatowych w zakresie wspomagania rozwoju uczniów niepełnosprawnych	Realizacja w ramach zadań statutowych Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Człuchowie
Działanie 4 Zapewnienie młodzieży niepełnosprawnej, jej opiekunom dostępu do informacji w zakresie możliwości zdobywania wykształcenia	Realizacja w ramach zadań statutowych Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Człuchowie
Działanie 5 Prowadzenie profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	Realizacja w ramach zadań statutowych Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Człuchowie
Działanie 6 Wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji rodziny dziecka niepełnosprawnego	Realizacja w ramach zadań statutowych Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Człuchowie
Działanie 7 Prowadzenie edukacji dotyczącej ochrony zdrowia psychicznego wśród dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, rodziców i nauczycieli	Realizacja w ramach zadań statutowych Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Człuchowie
Cel 5	
Działanie 1 Promowanie zatrudnienia osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy	Fundusz Pracy (FP)- algorytm
Działanie 2 Wspieranie samozatrudnienia i rozwoju przedsiębiorczości wśród osób niepełnosprawnych	Fundusz Pracy (FP)- algorytm Fundusz Pracy- rezerwa Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Fundusz Pracy- rezerwa Marszałka Województwa Pomorskiego - programy regionalne EFS- POWER oraz RPO
Działanie 3 Objęcie osób niepełnosprawnych usługami rynku pracy	Fundusz Pracy (FP)- algorytm Fundusz Pracy- rezerwa Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Fundusz Pracy- rezerwa Marszałka Województwa Pomorskiego - programy

	regionalne EFS- POWER oraz RPO
Działanie 4 Aktywizacja osób niepełnosprawnych w ramach wybranych instrumentów rynku pracy	Fundusz Pracy (FP) - algorytm Fundusz Pracy- rezerwa Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Fundusz Pracy- rezerwa Marszałka Województwa Pomorskiego- programy regionalne EFS- POWER oraz RPO
Działanie 5 Aktywizacja zawodowa osób poszukujących pracy	Fundusz Pracy (FP) , PFRON
Cel 6	
Działanie 1 Kształtowanie świadomości społecznej w zakresie postrzegania osób niepełnosprawnych i ich problemów	Środki własne jednostek organizacyjnych powiatu człuchowskiego
Działanie 2 Rozpowszechnianie informacji o prawach przysługujących osobom niepełnosprawnym	Realizacja w ramach zadań statutowych PCPR, PPP, PUP, Starostwo Powiatowe
Działanie 3 Działania informacyjno - edukacyjne sprzyjające postawom zrozumienia i akceptacji oraz przeciwdziałające dyskryminacji i stygmatyzacji osób niepełnosprawnych	Środki zewnętrzne pozyskiwane we współpracy z organizacjami pozarządowymi
Cel 7	
Działanie 1 Aktualizacja bazy organizacji pozarządowych działających w powiecie człuchowskim na rzecz osób niepełnosprawnych	Realizacja w ramach zadań statutowych PCPR, Starostwo Powiatowe
Działanie 2 Współpraca z organizacjami pozarządowymi w opracowaniu i realizowaniu programów na rzecz rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych	Realizacja w ramach zadań statutowych PCPR, Starostwo Powiatowe

VIII. EWALUACJA I MONITORING

Wdrożenie w życie działań określonych w niniejszym Programie uzależnione będzie od wielu czynników, zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych. Duży wpływ na ich skuteczność będzie miała niewątpliwie aktywność i zaangażowanie podmiotów realizujących poszczególne działania oraz umiejętność wykorzystania istniejącego potencjału, jak również dostępność zewnętrznych ofert konkursowych. Monitoring programu będzie polegał na zbieraniu informacji na temat zrealizowanych działań od podmiotów zaangażowanych w jego realizację przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie, Powiatowy Urząd Pracy, a także Starostwo Powiatowe w Człuchowie.

UZASADNIENIE

Na podstawie art. 35a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, do zadań powiatu należy opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia oraz w zakresie przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Człuchowskim na lata 2025-2035 jest niezbędnym dokumentem kształtowania polityki powiatu, zmierzającej do pełnego włączenia osób niepełnosprawnych we wszystkie dziedziny życia społecznego.

